

Prognoza pe termen mediu 2024-2027, varianta de primăvară**A. Context internațional și riscuri**

Datele recente publicate de Fondul Monetar Internațional (FMI) indică o creștere economică la nivel global de 3,2% pentru 2024 și 2025. Ritmul redresării este scăzut, marcat pe de o parte de costurile cu împrumuturile încă mari și de retragerea sprijinului fiscal, dar și de efectele pe termen lung ale pandemiei sau ale invaziei Rusiei în Ucraina, de o creștere modestă a productivității și de fragmentarea geo-economică. Acest climat geopolitic dificil va menține incertitudinile privind evoluțiile economiilor, inducând prudență în prognozele instituțiilor internaționale.

Potrivit FMI, pentru statele din zona Euro se estimează o creștere de 0,8% în 2024, ca urmare în special a ajustării în jos a proiecțiilor pentru Germania (-0,3 p.p. până la 0,2%) și Franța (-0,3 p.p., până la 0,7%). Urmează în 2025 o accelerare cu 1,5%, dintre care Germania cu 1,3% și Franța cu 1,4%.

Pentru economia românească experții FMI estimează o creștere economică de 2,8% în acest an și o accelerare până la 3,6% în 2025. În ceea ce privește evoluția prețurilor de consum în România, estimările FMI pentru acest an indică o creștere medie anuală de 6%, urmată de o continuare a trendului descendent până la 4% în 2025. Deficitul de cont curent se așteaptă să se îmbunătățească până la 6,8% în 2025, în timp ce rata șomajului va rămâne la un nivel asemănător celui de anul trecut (5,6%), urmând a se diminua ușor în 2025 (5,4%).

Estimările Băncii Mondiale asupra avansului economiei României sunt mai ridicate, la 3,3% în 2024 și 3,8% în 2025 (fiind mai pronunțate decât în țări precum Bulgaria, Croația, Polonia), cu o susținere importantă din partea investițiilor finanțate de UE, dar și a consumului privat ca urmare a creșterii venitului disponibil.

	FMI		Banca Mondială	
	2024	2025	2024	2025
Creștere economică (%)	2,8	3,6	3,3	3,8
Inflație, medie (%)	6,0	4,0	6,3	3,9
Soldul contului curent (% în PIB)	-7,1	-6,8	-6,3	-6,1

Sursa: FMI, Banca Mondială, aprilie 2024

Riscurile la adresa perspectivelor globale s-au diminuat față de prognozele din toamnă, fiind acum în mare măsură echilibrate. O *ajustare descendentă a proiecțiilor poate fi influențată de noile creșteri ale prețurilor generate de tensiunile geopolitice, inclusiv cele cauzate de*

continuarea războiului din Ucraina și conflictul din Gaza și Israel, ceea ce ar putea amplifica așteptările privind rata dobânzii și ar putea reduce prețurile activelor, în condițiile în care inflația de bază încă ridicată va persista. Vitezele divergente cu care se derulează procesul de dezinflație în marile economii ar putea provoca, de asemenea, variații ale cursurilor de schimb care vor pune sub presiune sectorul financiar. Persistența ratelor mari ale dobânzilor pe o perioadă mai mare de timp poate afecta mai ales țările în care nivelul datoriei este ridicat. În China, fără un răspuns adecvat la problemele cu care se confruntă sectorul imobiliar, creșterea economică ar putea încetini, afectând partenerii comerciali. Fragmentarea geo-economică s-ar putea intensifica, ridicând bariere mai mari fluxului de bunuri și capital și implicând o încetinire a ofertei.

Pe *de altă parte*, o politică fiscală mai relaxată ar putea amplifica activitatea economică pe termen scurt, deși cu riscul unei ajustări ulterioare mai costisitoare. Inflația s-ar putea reduce mai repede decât așteptările, pe fondul creșterii participării forței de muncă, permițând băncilor centrale să continue procesul de relaxare. În același timp, inteligența artificială și reformele structurale ar putea stimula productivitatea.

B. Considerente privind estimările pe termen mediu

Perspectivile macroeconomice pentru economia națională au fost elaborate în contextul actualului climat geopolitic dificil și al incertitudinilor derivate din multitudinea șocurilor manifestate în ultimii ani, ipoteze avute în vedere și în estimările anterioare. Scenariul actual **menține neschimbate previziunile din versiunea de iarnă** privind evoluția produsului intern brut, perioada de prognoză fiind caracterizată de continuarea intensificării procesului investițional și de implementarea reformelor structurale.

Pentru anul 2024 se prevede un avans economic de 3,4%, susținut pe partea ofertei de evoluții favorabile în toate domeniile de activitate. Suportul principal provine din partea serviciilor pentru care prognoza a fost revizuită crescător cu 0,3 puncte procentuale, fundamentată pe revigorarea dinamicii acestora, cu precădere în a doua jumătate a anului. Industria va reveni treptat în teritoriul pozitiv, pe ansamblul anului păstrându-se estimarea din scenariul de iarnă. În sectorul construcțiilor valoarea adăugată brută este prevăzută să crească cu 5,0%, prognoza fiind una prudentă, ajustarea reflectând un efect statistic după performanțele remarcabile din anul anterior.

Din punct de vedere al elementelor de utilizare, creșterea economică se bazează pe un aport favorabil al cererii interne, atât prin componenta de investiții, cât și prin cea de consum. Continuarea investițiilor aflate în diferite stadii de execuție, concomitent cu deschiderea unor noi proiecte vor conduce la o majorare a formării brute de capital fix cu 6,1%, o revizuire ușor descrescătoare ca efect de bază după evoluțiile susținute din anul precedent. Pe fondul

majorării veniturilor disponibile ale populației, coroborat cu o inflație situată pe o pantă descendentă și o politică monetară mai avantajoasă în ultima parte a anului, consumul privat, cu un avans de 3,8%, va aduce un aport semnificativ la creșterea economică (2,3 puncte procentuale). Aportul pozitiv al cererii interne la creșterea reală a PIB (+4,4 puncte procentuale) va fi contrabalansat de contribuția negativă a exportului net (-1,0 puncte procentuale).

Proiecția principalilor indicatori macroeconomici

- modificări procentuale față de anul anterior -

	2024	2025	2026	2027	
	Proгноza de iarnă	Proгноza de primăvară			
Produsul intern brut					
- miliarde lei	1738,9	1767,3	1922,4	2077,6	2231,3
- creștere reală, %	3,4	3,4	4,0	4,4	4,1
din care VAB în:					
Industrie	0,8	0,8	2,5	3,8	3,9
Agricultură, silvicultură, pescuit	5,7	5,7	2,9	1,6	1,4
Construcții	7,6	5,0	9,1	9,0	6,7
Servicii	3,5	3,8	3,9	4,2	4,0
Consum privat	3,4	3,8	4,0	4,3	4,0
Formarea brută de capital fix	7,0	6,1	8,3	8,1	6,4
Export de bunuri și servicii	2,9	2,6	3,9	4,9	4,7
Import de bunuri și servicii	4,1	4,6	4,8	5,6	5,1

Sursa: CNSP

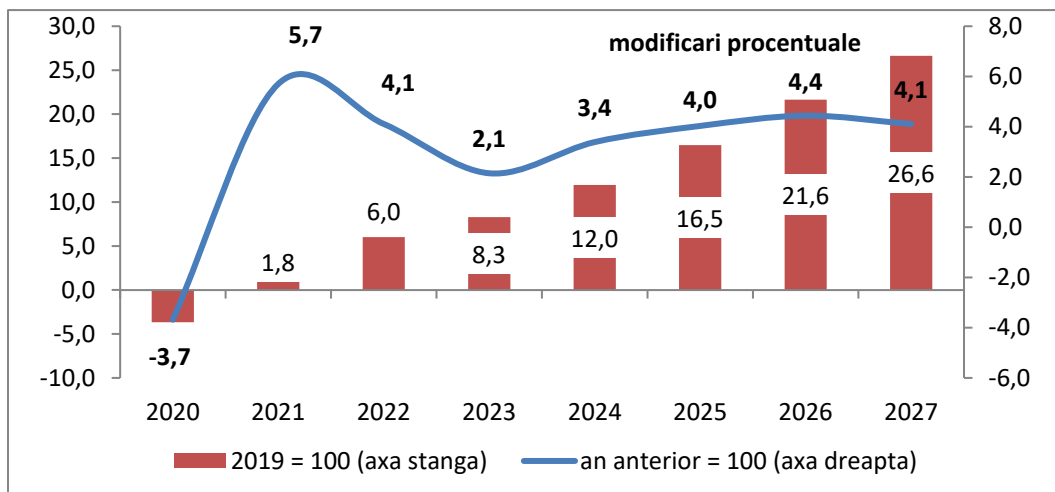
Pentru intervalul 2025 – 2027, ritmul mediu anual al produsului intern brut va fi de 4,2%, cu un vârf de 4,4% în anul 2026.

Pe partea ofertei se preconizează redresarea sectorului industrial odată cu îmbunătățirea climatului economic și atenuarea șocurilor, pentru aceasta estimându-se un ritm mediu anual de 3,4%. Construcțiile vor reprezenta sectorul cel mai dinamic din economie cu o rată medie anuală de 8,2% susținută în principal de finanțările europene pentru proiectele de infrastructură. Sectorul serviciilor bazat cu precădere pe dezvoltarea activităților cu valoare adăugată ridicată, va avea o creștere medie anuală de 4%.

În cadrul cererii interne, formarea brută de capital fix, prin intrările de fonduri europene și împrumuturile derulate prin mecanismul de redresare și reziliență, va reprezenta factorul

determinant al creșterii economice, cu un ritm mediu anual de 7,6%, concretizat într-o rată de investiție de 28,8% la finalul intervalului de prognoză. Consumul privat va avea o dinamică medie anuală de 4,1%, ușor sub cea a produsului intern brut, iar exportul net se va situa pe un trend descendent, ajungând la sfârșitul orizontului de prognoză la o contribuție negativă de 0,4 puncte procentuale.

Evoluția produsului intern brut

Estimările privind inflația se mențin pe orizontul de prognoză, corecții marginale fiind operate în cazul prețurilor produselor industriale și a costului în construcții, ca urmare a evoluțiilor din primele luni ale anului curent.

Deficitul de cont curent a fost estimat a se corecta pe termen mediu, efectuându-se totuși o ușoară ajustare negativă de 0,1% ca pondere în PIB pentru anul 2024, indusă de un import de servicii mai ridicat pe componenta de turism decât în estimările anterioare. Proiecțiile privind ameliorarea balanței de plăți iau în calcul o revenire graduală a contextului european și internațional și o revigorare a cererii externe, care vor stimula relațiile comerciale și sectorul serviciilor.

Pe parcursul anului 2023 piața muncii a continuat să rămână rezilientă, estimările indicând un avans de peste 59 mii persoane, cu o dinamică de 1,1%, ceea ce a condus la menținerea tendinței de creștere pozitivă de +1,5% pentru anul în curs. Rata șomajului BIM în 2023 a fost de 5,6% și este estimată să se mențină la aproximativ același palier, de circa 5,5% în anul 2024.

Pe termen mediu, piața muncii va urma o traiectorie pozitivă, oferind perspective destul de bune pentru toate categoriile salariale, astfel în intervalul 2024-2027 populația ocupată va crește cu un ritm mediu de 0,8%, iar în cadrul acesteia numărul de salariați se va majora cu un

ritm de 1,1%, în timp ce alte categorii de populație ocupată, în principal lucrătorii pe cont propriu, se vor confrunta cu o ajustare marginală. Rata șomajului BIM va continua să scadă și este estimată să ajungă la 4,7% la finalul orizontului de prognoză.

Previziunile referitoare la câștigurile salariale sunt în concordanță cu indicatorii activității economice, cu disponibilitatea mediului de afaceri de a crește puterea de cumpărare, precum și cu majorarea competitivității. Pentru anul 2024 câștigul salarial mediu brut este estimat să se majoreze cu 10,8%, până la un nivel de 7725 lei, în sens ușor ascendent, pe seama probabilității de manifestare a unor presiuni mai puternice de recuperare a scăderii puterii de cumpărare.

În perspectivă, vor exista sectoare economice cu evoluții pozitive, dar și domenii în care inflația și deficitul forței de muncă vor continua să afecteze companiile. În scenariul actual, ritmul mediu anual de creștere al câștigului salarial brut se va poziționa în jurul mediei de 8% pentru perioada 2024-2027, în acord cu asigurarea creșterii puterii de cumpărare cu circa 4,1% anual.

C. Evoluțiile pe termen scurt care au stat la baza prognozei macroeconomice

Cele mai recente statistici relevă faptul că inflația și-a reluat trendul descendent, după ce fusese întrerupt în luna ianuarie 2024, ajungând în martie la o rată anuală de 6,6%. Majorarea temporară a inflației din ianuarie a fost cauzată, în principal, de un efect de bază nefavorabil înregistrat în cazul energiei electrice, cât și de majorarea accizei pentru produsele din tutun și băuturi alcoolice și a cotei de TVA pentru produsele cu conținut de zahăr și unele activități recreative. Presiunile inflaționiste au continuat să se manifeste din partea tarifelor la servicii (rată anuală în luna martie de 10,2%), în timp ce la grupa mărfurilor alimentare creșterile de preț s-au situat mult sub medie (+2,8%), evoluție favorizată de măsurile guvernamentale de plafonare a adaosului comercial pentru produsele de bază.

La nivel sectorial, cele mai recente date privind indicatorii cu frecvență ridicată indică, în medie, o încetinire la nivelul unor activități, cum ar fi construcțiile și unele servicii pentru întreprinderi, comparativ cu evoluția anticipată în prognoza anterioară.

Tododată, perspectivele de redresare solidă a industriei rămân încă rezervate, ținând cont de continuarea conflictului din Ucraina și de sancțiunile asociate, de menținerea unui ritm încă ridicat al prețurilor produselor energetice cu impact nefavorabil asupra costurilor de producție, cât și de dificultățile funcționării lanțurilor globale de aprovizionare ca urmare a conflictelor din Marea Roșie. La acestea se adaugă și revigorarea mai lentă a cererii externe,

cauzată de incertitudinile evoluțiilor economice viitoare, manifestate inclusiv la principalii parteneri comerciali ai României, care afectează industria manufacturieră.

(%) față de perioada similară

Indicatori sectoriali	2022	T1_23	T2_23	T3_23	T4_23	2023	2 luni 2024
Producția industrială	0,5	-3,2	-3,7	-3,1	-1,8	-3,0	-1,8
Lucrările de construcții	12,3	14,6	13,5	14,8	19,8	16,1	-10,8
Volumul cifrei de afaceri în:							
- Comerțul cu amănuntul	4,5	4,8	0,7	-0,3	1,6	1,6	9,8
- Serviciile pentru populație	29,6	20,8	7,1	3,5	3,1	7,7	1,5
- Transporturi	17,9	12,1	3,5	-0,6	2,5	4,0	-6,5

Sursa: INS

Cu toate acestea, estimarea privind evoluția producției industriale a fost majorată marginal, ca urmare a rezultatelor favorabile din unele ramuri ale industriei manufacturiere. Deși rezultatele pe primele două luni ale anului curent se situează încă în teritoriul negativ, cu -1,8%, luna februarie indică o ușoară redresare a producției industriale, cu o creștere de 0,2% determinată de majorarea activității în industria extractivă (+2,9%) și industria prelucrătoare (+0,7%). Rezultate favorabile în perioada ianuarie-februarie a.c. s-au înregistrat în industria alimentară, activitatea accelerând la 9,5%. Și ramurile chimie și metalurgie au început anul 2024 într-o manieră pozitivă consemnând creșteri de 14,1%, respectiv 9,1% față de primele două luni corespunzătoare ale anului precedent, pe fondul unui pronunțat efect de bază și în contextul reluării parțiale a activității la combinatul Azomureș.

După performanța notabilă din 2023, cu creșteri de două cifre, activitatea din construcții s-a redus cu 10,8% în perioada ianuarie-februarie 2024. Pe elemente de structură, această contracție a activității a fost influențată de scăderea cu peste 15% în sectorul construcțiilor noi, în timp ce creșterea cu 5,2% pe componenta de reparații capitale a mai atenuat ușor din acest declin. Pe obiecte de construcții se remarcă diminuarea lucrărilor în sectorul rezidențial cu peste 40%, componentă care a fost revizuită descendent în actuala prognoză. Rezultatele negative se așteaptă însă a fi atenuate avându-se în vedere cererea ridicată din piață, îmbunătățirea puterii de cumpărare și condițiile de creditare mai favorabile în a doua parte a anului. În cazul construcțiilor inginerești, după încetinirea din primele două luni (-1,0%), dinamica prognozată pentru anul curent a suferit corecții ca urmare a efectului statistic, anul 2023 încheindu-se cu o creștere de 31,9%, peste așteptările inițiale.

Volumul cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul s-a majorat cu 9,8% în primele 2 luni din 2024 față de perioada corespunzătoare din 2023, cel mai pronunțat ritm pentru această perioadă din ultimii 4 ani. Creșterea s-a datorat accelerării vânzărilor de bunuri nealimentare

(până la 15,9%) dar și trecerii în teritoriu pozitiv în cazul comerțului cu combustibili după parcursul negativ din 2023 (4,1% față de primele 2 luni 2023). Comerțul cu bunuri alimentare a continuat să avanseze într-un ritm susținut, majorându-se cu 5,8%, fiind favorizat și de încetinirea creșterii prețurilor de consum la această categorie de mărfuri.

Pe de altă parte, o creștere modestă cu 1% în ianuarie-februarie 2024 față de perioada corespunzătoare din 2023 a fost consemnată de cifra de afaceri a serviciilor prestate în principal întreprinderilor. Avansul a fost susținut de activitățile de servicii informatice și în tehnologia informației (+12,9%) și de activitățile de producție cinematografică (+6,5%), în timp ce la polul opus s-au situat serviciile de transport cu o scădere de 6,5%. Con tracția din ramura transporturi a fost alimentată de componenta transporturilor terestre (-14,5% față de ianuarie-februarie 2023), în timp ce restul ramurilor au avut un aport pozitiv, dar insuficient pentru a compensa contracția transporturilor terestre. Scăderea de 1,1% a altor servicii în perioada ianuarie-februarie 2024 a fost cauzată de scăderile pronunțate în cazul altor activități profesionale (-26,5%), activităților de curățenie (-9,8%) sau activității de închiriere și leasing (-9,2%).

Comerțul internațional cu bunuri a pierdut din intensitate în perioada ianuarie-februarie 2024, pe fondul unei ușoare reduceri înregistrate la exporturi (-0,1%), și a unei contracții mai pronunțate la importuri (-1,2%). Exporturile de bunuri au fost susținute în proporție de 47,3% de mașinile și echipamentele pentru transport, care au înregistrat o creștere cu 6,5% față de intervalul de comparație al anului 2023 și de industria manufacturieră (fier, oțel, cauciuc, metal, lemn-exclusiv mobilă, articole de îmbrăcăminte și accesorii, încălțăminte, mobilă și părțile ei, aparatură de măsură și control etc.) care, cu o valoare de 4,4 miliarde euro, a reprezentat peste 29% din total. De asemenea, importurile de bunuri au fost constituite majoritar din produse ale industriei auto și cele ale sectorului manufacturier, acestea reprezentând 36,3%, respectiv 27,9% din structura achizițiilor de bunuri de pe piețele externe.

Deficitul balanței comerciale (FOB-CIF) a fost de 4,1 miliarde euro, cu 5,2% sub nivelul perioadei similare a anului 2023, un aspect pozitiv fiind trecerea comerțului cu mașini și echipamente pentru transport de la deficitele anului 2023, la excedente de peste 70 milioane euro în lunile ianuarie și februarie 2024. În același timp, produsele chimice au continuat să domine topul deficitelor, constituind peste jumătate din pierderile înregistrate de schimburile comerciale externe din această perioadă.

Câștigul salarial mediu brut pe total economie a crescut cu 16,7% în ianuarie-februarie 2024, fiind influențat și de majorarea salariului minim începând cu luna octombrie 2023 la 3300 lei, cu 10,0% mai mult decât nivelul înregistrat în luna anterioară. Corespunzător, în termeni reali, câștigul salarial net a cunoscut o redresare semnificativă cu 6,4% față de perioada corespunzătoare din 2023, pe măsură ce inflația a decelerat.